

Agnieszka Woźniak-Hlebionek (rec.)

Rocznik Solecki, t. III, Wyd. Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim, Solec Kujawski 2012, ss. 80

We wrześniu 2012 roku ukazał się trzeci numer „Rocznika Soleckiego” wydawanego przez Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim. Głównym celem periodyku jest promowanie historii własnego miasta i jego okolic. Wydawcy do współpracy zapraszają głównie historyków amatorów, zachęcając tym samym solecczan do prowadzenia własnych badań dziejów miasta.

Jedną z tych osób jest niewątpliwie Jadwiga Bretes, której obszerny artykuł otwiera bieżący tom „Rocznika”. Autorka współpracuje z periodykiem od początku jego istnienia, corocznie prezentując czytelnikom efekty swoich żmudnych badań nad przeszłością miasta. W tegorocznym numerze umieściła artykuł pt. *Towarzystwa i stowarzyszenia pod patronatem Kościoła katolickiego w okresie międzywojennym w Solcu Kujawskim*. Na wstępie swojej pracy przedstawiła genezę stowarzyszeń katolickich działających w zaborze pruskim. Następnie w ogólnym zarysie zaprezentowała działalność Kościoła i organizacji katolickich istniejących przy parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika od początku XX wieku do 1939 roku. Dalsza część artykułu została już poświęcona szczegółowemu omówieniu poszczególnych stowarzyszeń i towarzystw, których autorka wyszczególniła dziewięć.

Bolesław Boczkaja w swojej pracy pt. *Wojenne wspomnienia z Otorowa* umieścił relacje własnej rodziny z wydarzeń, które miały miejsce w tej miejscowości w okresie drugiej wojny światowej. Tekst stanowi, zdawałoby się, nieco chaotyczny rejestr wspomnień, podzielony został przez autora na dziewięć zamkniętych części ułożonych jednakże w kolejności chronologicznej.

Brak zwartej i płynnej fabuły nie przeszkadza jednak w odbiorze treści. Każda część tekstu to osobne wspomnienie. Te jednak, zebrane razem, dają obraz wydarzeń z lat okupacji.

Kolejny artykuł zamieszczony w „Roczniku Soleckim” napisany został przez Łukasza Wojteckiego, pracownika soleckiego muzeum. Sam tytuł pracy *Zanim powstały CWSBM w Solcu Kujawskim* sprawia wrażenie niefortunnie dobrane. Cezura określona przez autora jest zastanawiająca. Sugeruje bowiem, że treść pracy obejmie bezpośrednie okoliczności powstania Centralnych Warsztatów Sprzętu Budownictwa Miejskiego. Tymczasem autor scharakteryzował sytuację gospodarczą Solca Kujawskiego od II poł. XIX wieku do 1952 roku. Okres powojenny został przez autora szeroko opisany, jednak Centralnym Warsztatom Sprzętu Budownictwa Miejskiego poświęcił zaledwie ostatni krótki akapit swojej pracy. Autor zdaje się nie przemyślał swojego artykułu. W całej pracy trudno odnaleźć uzasadnienie nakreślonej przez niego samej cezury – 1952 roku. Zapomniał również sformułować choćby kilku zdań zakończenia. Nie wiadomo zatem, o czym chciał właściwie autor napisać: o historii soleckiego przemysłu czy o Centralnych Warsztatach Sprzętu Budownictwa Miejskiego? Ta rozbieżność treści i tytułu, wpływa negatywnie na odbiór artykułu, a szkoda. Przedstawiony przez niego zarys rozwoju gospodarczego Solca zasługuje na pozytywną ocenę. Praca włożona przez autora w realizację tematu była olbrzymia i wymagała żmudnych, wnikliwych poszukiwań w aktach.

Autorem kolejnego artykułu jest Marcin Hlebionek. Jego publikacja pt. *Kłoda na soleckim rynku* stanowi analizę źródłową dwóch dokumentów odnalezionych w bydgoskich księgach grodzkich. Źródła te opisują wydarzenia, które rozegrały się w Solcu Kujawskim na początku XVII wieku i stanowią ciekawostkę z życia codziennego mieszkańców, prezentują, w jaki sposób wymierzano w mieście kary.

Następny artykuł zatytułowany *Archeologiczna działalność Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w 2011 r.* napisany został przez kolejnego pracownika soleckiego muzeum, Martę Kliś. Autorka podzieliła tekst na trzy części. Każda z nich obejmuje określony zakres badań archeologicznych (odwierty, prospekcję terenową, znalezisko przy budowie wiaduktu) i zawiera informacje o ich wynikach. Ten krótki tekst, który przybrał formę opisowego sprawozdania, ukazuje nie tylko kolejną z form działalności soleckiego muzeum, ale również znaczenie badań archeologicznych na terenie miasta, które mogą doprowadzić w przyszłości do ciekawych odkryć historycznych.

Następna część wydawnictwa zawiera wspomnienia o wybitnych soleczanach zmarłych w ubiegłym roku. Jednym z nich był Roman Zakrzewski,

sportowiec i samorządowiec, a przede wszystkim popularyzator historii Solca Kujawskiego, również na łamach „Rocznika”. Drugim był burmistrz Antoni Nawrocki, wielki gospodarz miasta, który realizując swoje pomysły stworzył Solec Kujawski na nowo. Obydwaj społecznicy, aktywni członkowie Towarzystwa Miłośników Solca Kujawskiego, każdy na swój sposób wspierający historię i promujący swoją „małą ojczyznę”.

Tom zamyka *Kalendarium soleckie za rok 2011* autorstwa Marty Kliś, które zestawia najważniejsze wydarzenia z życia społeczności miejskiej.

Publikacje zamieszczone w trzecim numerze Rocznika różnią się pod względem formy (wspomnienia, analiza źródłowa tekstu, kalendarium itp.), epoki i dziedziny (organizacje społeczne, życie codzienne, przemysł, archeologia). Taka różnorodność sprawia, że każdy znajdzie swój ulubiony dział historii, a jeżeli nie, to może odpowie na apel wydawcy zamieszczony we wstępie i spróbuje stworzyć narrację o przeszłości miasta. Całość wydawnictwa wzbogacona została ilustracjami i fotografiami archiwalnymi, które dają wizualizację opisywanych przez autorów wydarzeń. Rok to długo, ale warto czekać na kolejny numer.

Summary

In September 2012, the third number of the Solec Kujawski Annual appeared in print, published by the Duke Przemysław Solec Museum in Solec Kujawski. The periodical aims at presentation of the history of the town and its vicinity. The publication includes articles, remembrances of well-known Solec Kujawski residents, and a chronicle of the year 2011. The authors of the publication in this year's volume are: Jadwiga Bretes discussing issues concerning Catholic organisations active in Solec Kujawski in the inter-war period, and Bolesław Boczkaja presenting events that took place in Otorowo during World War Two. Łukasz Wojtecki prepared a work on the economic situation of Solec Kujawski from the second half of the 19th century to the year 1952, and Marcin Hlebionek made a source analysis of two documents describing how penalties were dispensed in the town in the early 17th century. The final article was written by Marta Kliś describing the archaeological operations of the Solec Museum. She is also the author of the chronicle. The annual includes also remembrances of eminent Solec Kujawski residents who died in 2011, i.e. Mayor Antoni Nawrocki and Mr Roman Zakrzewski.